

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
תשיעי

היכל
חמישי

מאמר
המלך היושב, שוכן עד

מ א ת

כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבנו הגדול הגאון האמתי האלקי
חסידא קדישא אור עולם נזר ישראל ותפארתו קדוש ה'
מרנא ורבנא **מנחם מענדל** נבג"מ זי"ע
— אדמו"ר ה" צמח צדק" —
מליובאוויטש

יוצא לאור בפעם הראשונה מגוכי"ק

על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים ותשע לבריאה

שנת הקהל

לעילוי נשמת

הרה"ג הרה"ח ר' שניאור זלמן ע"ה

בן הרה"ח ר' נתן ע"ה

גורארי

נפטר ביום הש"ק א' דראש השנה ה'תשס"ד

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס על ידי ולזכות משפחתו שיחיו

פתח דבר

לקראת ערב ראש השנה, יום הולדת של כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק", הבעל"ט, הננו מוציאים לאור בזה את המאמר ד"ה "ענין מה שאומרים בשבת שוכן עד", מאת כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק".

מאמר זה מתפרסם כאן בפעם הראשונה מגוף כתיב קודש כ"ק אדמו"ר ה"צ"צ, ומתחיל "ענין מה שאומרים בשבת שוכן עד"*

תוכן של המאמר קשור עם ד"ה "שובה ישראל" בלקו"ת דרושים לש"ש סו, ב.

לתועלת הלומדים ומעיינים הוספנו בשולי הגליון מראי מקומות וצינונים – נערכו ע"י הרה"ת ר' אלי' שי' מטוסוב והרה"ת ר' גבריאל שי' שפירא.

מערכת, "אוצר החסידים"

כ"ט אלול, ה'תשס"ט, שנת הקהל
ערב ראש השנה, ה'תש"ע
יום הולדת כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק"
ברוקלין, נ"י.

* מאמר זה נאמר ג"כ ע"י אדמו"ר ה"צ"צ בחורף שנת תר"ד, ונרשם בהנחה מאת הרה"ח וכו' הרה"ה מפאריזש (ראה לקמן במ"מ בתחילת המאמר). ושם מתחיל: המלך היושב על כסא רם ונשא.

HAMELECH HAYOISHEIV AL KISEI ROM VENISO

Copyright © 2009 by

"KEHOT" PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 774-4000 / Fax 774-2718

Order Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / Fax 778-4148

www.kehotonline.com

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch, Inc.

All rights reserved.

Manufactured in the United States of America

נסדר בדפוס "עמפיייער פרעסס" ע"י מרדכי ליב בן פיגא ויוסף יצחק בן ברכה
Empire Press, 550 Empire Blvd., • Brooklyn, N.Y. 11225 • (718) 756-1473 / Fax (718) 604-7633

נדפס בבית-ספר לדפוס, "יד החמשה", כפר-חב"ד. טלפון: 03-9606-237

[המלך היושב על כסא רם ונשא]

ענין זה שאומרים בקרבן - שוכן עד - והוא פסוק ביסעי' סו.
נ"ו כי כה אמר חס ונשא שכן עד - ולכן יבטיח
אשר האל הושב על כסא רם ונשא שוכן עד - כבכתיב חס
ונשא שכן עד - ואיתא באמור רבא פ' קאלא פכ"ה ע"פ
דבא יחויים ויכול ביסעי' א"ז ג'ה תב"ה ש"איה ירום ונמש
אשכחן - וצ"ב סעי' וסעי' וסעי' ג'ה חב' ש"איה ה' ס"ע.
ויצ"ב חס - והענין "וא עפ"ש קב"ה שוכה ויחא" ע"פ
שבת אבות-ת' תפ"ד כי שבת ירום עשה עשה ביינא דהיינו
יה שנתפ"ט ונשך החיות ע"י בחינת עשייה - ועשייה הוא
כח' אל עשייתו כח' תלבונית ונקי הגבור וכו' לקי החסכה
אבל בקרבן שבת בחינת ההתלבטות בבחינת עשייה ונקי
אז נחלש בבחינת הגבור בעשרה מאמות בו' אלא התלבטות
אור א"ם ק"ה אלוות ולחיות הקרואים ולחש קיבוץ יאין
אז בקרבן הוא בבחינת החסכה לקב"ה שהוא עולש בקריאה
אשר בו ינעץ קיבוץ באצילות הנ"ל ע"פ א"א א"א וכן אומרים
אל"ף בית אל אבון שהוא יקח' אתון וקרבין כנ"ל קח"ק
תב"ה נ"ל שהוא יקח' אופות החסכה בקיבוץ - נאני
עולה החיות יע"פ וקבוץ אקח' החסכה וצ"ל באגם
שבת אבות-ת' תפ"ד אה"יב נפ"ן שיהיה קח' עשייה ש"ל
אל עשייתו בו' וע"ש קב"ה יי ינ"ל אל ירבה קח' דביעית
אע"פ יקראתו היינו אצילות שהוא ענין עיני' חסכות
והיינו ע"י התפ"ק בקרבן בו' ונע"ן התפ"ק הוא קח' קנ"ס
פ"ט פניית האל ונע"ן אע"פ נ"ל את פ"ק הוא אק"ס
הנ"ל דכ"ל נפ"ן לא וראו היינו איונו יתג"ה קח' האויה
כ"ל קח' תפ"ק כי א"ק האויה - ע"ק י"ס - והוא
א"ען תורא סוף בקר בו' כי ג'הו תל"ת הקריאה
אז אפ"י איהו קח' יראה וקוט"ו הי' יבוי"ו ע"ת אה"ו
וע"פ יקראתו - וצ"ל השבת נותן כ"ל וע"ע על כ"ל
שבת יי העשה ונח"ו וס"ו ק"ל את השבת קב"ה אה"ו
יפ"ל"ס א"ת"כ ק"ס יי העשה אה"ו א"ע"ו את השבת
הק"ל - ע"הו

וענין גלוי בחי' זו למטה י"ל ע"ד מ"ש בפע"ח⁴⁴ שהאריז"ל ישן בשבת ואמר שהשיג בשעה זו רזין דאורייתא מה שהי' צריך לדרוש פ' שנה רצופים, ואיך הוא זה, אלא שזהו שנתגלה לו בבחינת הזמן של השעה שישן מה שלמעלה מבחי' הזמן, וכענין שהראהו⁴⁵ הקב"ה לאדה"ר דור דור ודרושו, ועד"ז יובן קצת ענין שוכן עד.

ועוד יתבאר בפ' המלך היושב כו' שוכן עד, כי בחי' עד זהו כמ"ש אהל⁴⁶ בל יצען ובל יסע יתדותיו לנצח שלא יהיו שינויים ופגימת הלבנה כנו' בזח"ב קצד א', ולהיות המשכה זו צ"ל השרש מע"ק כמ"ש נוה שאנן אהל בל יצען, ונוה שאנן לע"י אתמר כמ"ש באד"ר דקל"ז סע"א וה"ע מוחא סתימאה דשקיט ושכיך אני⁴⁷ ה' לא שניתי ומזה נמשך שגם למטה בהזמן יהי' הגלוי לנצח סלה ועד, וזהו המלך היושב על כסא רם ונשא שהוא מל' דא"ס כנ"ל מזה נמשך להיות שוכן עד, מלכותיה⁴⁸ מלכות עלם.

44) פנע"ח שהאריז"ל ישן בשבת: שט"ז
פ"א. וראה בארוכה בלקו"ת צו יז, ב. ברכה
צה, ב. (ובמ"מ שם).
45) שהראהו הקב"ה לאדה"ר דור דור
ודרושו: סנהדרין לח, ב.
46) אהל בל יצען: ישעי' לג, כ. וראה
לקו"ת ש"ש שם סז, ג.
47) אני ה' לא שנית: מלאכי ג, ו.
48) מלכותיה מלכות עלם: דניאל ז, ט.

[המלך היושב על כסא רם ונשא]

ענין מה שאומרים בשבת, שוכן עד, והוא פסוק בישעי' ס"ו נז טו כי כה אמר רם ונשא שכן עד, ולכן מקדימים לומר המלך היושב על כסא רם ונשא שוכן עד, כדכתיב רם ונשא שכן עד, ואיתא בשמות רבה פ' בשלח פכ"ה ע"פ הוא מרומים ישכון בישעי' לג, י"ו זה הקב"ה שנאמר מרום³ וקדוש אשכון, מצדות סלעים משגבו זה דוד שנאמר ה' סלעי ומצודתי.

והענין י"ל עפמ"ש בד"ה⁴ שובה ישראל עד ענין שבת⁵ אותיות תשב כי ששת ימים עשה, עשה דייקא דהיינו מה שנתפשט ונמשך החיות ע"י בחינת עשייה, ועשייה הוא בחי' אף⁶ עשיתיו בחי' חיצוניות לגבי הדבור וכ"ש לגבי המחשבה, אבל בשבת שבת מבחינת ההתלבשות בבחינת עשייה וגם לא נתלבש בבחינת הדבור בעשרה מאמרות כו' אלא התלבשות אור א"ס ב"ה להוות ולהחיות הברואים ולחדש בטובו מאין ליש בשבת הוא בבחינת המחשבה לבדה שהוא עולם הבריאה אשרי בו מקננא בינה דאצילות הנק"י⁷ עלמא עילאה ולכן אומרים אלף בית אל"י אדון שהוא מבי' אתוון רברבין כנו' בזח"ב תרומה קל"ב שהוא מבחי' אותיות המחשבה דבינה, ואזי עולה החיות מעשי' ודבור לבחי' המחשבה ועד"ז צ"ל באדם שבת אותיות תשב להשיב נפשו שירדה בבחי' עשייה שנק' אף עשיתיו כו', ועמ"ש בד"ה⁸ מי מנה, אף מרבה בחי' רביעית שלמעלה מבראתיו היינו אצילות שהוא ענין עמק⁹ מחשבותיך והיינו ע"י התשובה בשבת כו', וענין התשובה הוא בחי' בקשו¹⁰ פני פנימית הלב ועי"ז מלמעלה ג"כ את פניך הוי'

1) ענין מה שאומרים: מאמר זה נדפס כאן
מגוכי"ק אדמו"ר הצ"צ (מס' 1124 קסח, א).
תוכן המאמר קשור עם ד"ה שובה ישראל
בלקו"ת דרושים לש"ש סו, ב ואילך.
בכתב-יד נמצא הנחת הרה"ח כו' הרה"ה
מפאריטש (עם תוספת הגהות משלו) של מאמר
זה, ומתחיל: המלך יושב על כסא רם ונשא,
בכורתת: יום ב' פ' חיי"ש תר"ד לפ"ק. וראה
עוד בקונטרס "רשימת מאמרי דא"ח" של
אדמו"ר הצ"צ ע' סב.
2) שוכן עד: תפלת שחרית.
3) מרום וקדוש אשכון: המשך הפסוק
בישעי' נז, טו שם.
4) ה' סלעי ומצודתי: תהלים יח, ג.
5) בד"ה שובה ישראל: לקו"ת ש"ש סו, ג
ואילך.
6) שבת אותיות תשב: ראה גם אגה"ת
ספ"י. ובהמ"מ בס' מאמרי אדהאמ"צ דברים
ח"ד ע' א"קפ.
7) כי ששת ימים עשה: תשא לא, יז.
8) אף עשיתיו: ישעי' מג, ז.
9) אשר בו מקננא בינה דאצילות: ע"פ
תקו"ז ת"ו (כג, א). ע"ח שער סדר אבי"ע
(שמ"ז) פ"ג. שער דרושי אבי"ע (שמ"ב) פ"ג.
ועוד. וראה גם תניא פל"ט.
10) הנק' עלמא עילאה: ראה זח"א לד, א.
ובמק"מ שם. יהל אור לאדה"צ ע' תטו ואילך.
11) אל אדון שהוא מבי' אתוון רברבין כנו'
בזח"ב: ראה ע"ז בארוכה בסה"מ תקע"ב ע'
קנו, ובמ"מ שם.
12) בד"ה מי מנה: לקו"ת בלק סז, א.
13) עמקו מחשבותיך: ע"פ תהלים צב, ו.
14) בקשו פני: תהלים כז, ח. ראה לקו"ת
ש"ש שם סו, ד (ס"ג).

אבקש, הגם דכתי' ופני¹⁵ לא יראו היינו שאינו מתגלה בבחי' ראייה כ"א בבחי' תשובה, כ¹⁶ עמך הסליחה, עמך¹⁷ ממש, והוא למען תורא סוף דבר כו' כי זהו תכלית הבריאה, אלא שכדי שיהי' בחי' יראה וביטול היש מקדימי' עשיית' להיות ממעמקים¹⁸ קראתיך, ועד¹⁹ השבת נותן כח וענג על כל ששת ימי המעשה, וזהו ושמרו²⁰ בני' את השבת בכדי שיהיו יכולים אח"כ בששת ימי המעשה להכין לעשות את השבת הבע"ל.

וזהו ענין שובה²⁰ ישראל עד, עד היא בחי' מלכותו ית' כי עד הוא לשון נצחית וזהו שייך בבחי' מל' שהיא מקור הזמן אלא שהוא בבחי' א"ס, ועמ"ש כה"ג בענין מי²¹ מנה כו' ומספר את רובע ישראל כו'. וע"י שובה ישראל הוא משיב בחי' עד היא בחי' התגלות כבוד מלכותו למקורה ושרשה א"ס ב"ה ממש, וזהו ענין איה²² מקום כבודו שהוא עליית המל' בשבת בג"ר²³ הנק' איה, ואזי נעשה בחי' יחוט במדרגת יחודא עילאה ע"ד מ"ש ביום²⁴ ההוא יהי' כו', וזהו בטחו בה' עדי עד כי ב"ה ה' צור כו' שע"י שיהיה בטחו²⁵ בבחי' עדי עד ישיבו בחי' עד להיות בבחי' כי ב"ה כו'.

וזהו²⁶ ענין המלך היושב על כסא רם ונשא, פי' כמ"ש בזח"ב ויקהל דרי"ז סע"א בענין על²⁷ דמות כסא דמות כמראה אדם, דאית כסא ואית כסא, הכסא עלאה טמירא וגניזא היא בינה הנק' קדש הקדש' לפי שבה התגלות עתיק כמ"ש הוא²⁸ דא עתיקא כמ"ש בד"ה²⁹ לך לך, והיא הנק' כסא רם ונשא, כענין המתנשא³⁰ מימות עולם שהם ו' קצוות דו"א, וכסא סתם היא מל' דאצילות, ולכן על כסא סתם נאמר כמראה אדם שהוא ז"א שהוא כמראה³¹ אדם ולא אדם ממש דהיינו

- 15) ופני לא יראו: תשא לג, כג. ראה לקו"ת שם.
16) כי עמך הסליחה: תהלים קל, ד.
17) עמך ממש: ראה לקו"ת ש"ש שם.
18) ובלקו"ת פ' נצבים מח, ד: עמך הסליחה היינו מה שהוא עמך ממש שמשם דייקא לוקחה הסליחה והיינו ע"י המשכת י"ג מדות הרחמים נושא עון כו'.
19) ממעמקים קראתיך: תהלים שם, א.
20) ושמרו בני' את השבת: תשא לא, טז.
21) שובה ישראל עד: הושע יד, ב. ראה לקו"ת ש"ש שם סז, ג (ס"ה).
22) מי מנה: בלק כג, י.
23) איה מקום כבודו: נוסח קדושת כתר.
24) בג"ר הנק' איה: [= בג' ראשונות, כתר חכמה בינה] והוא ע"פ תקו"ז תיקון י' ותיקון ל' (עו, א). וראה גם לקו"ת בהעלותך צו, ד.
25) ובארוכה באוה"ת לך לך כרך ד' תשו, א. סה"מ תרנ"ח ע' כ ואילך.
26) ביום ההוא יהיה: זכרי' י, ט. וראה לקו"ת ש"ש שם סז, ג: כמ"ש בלק"ת (להאריז"ל) זכרי' ע"פ ביום ההוא יהי' שבחי' ו"ה יהיו במדריגת י"ה כו'.
27) בטחו בה' עדי עד: ישעי' כו, ד.
28) וזהו ענין המלך היושב: התוכן מכאן, הוא הוספה מאת כ"ק אדמו"ר הצ"צ (וליתא בלקו"ת ד"ה שובה ישראל שם).
29) על דמות כסא: יחזקאל א, כו.
30) הוא דא עתיקא: ע"פ זח"ג קעה, ב.
31) בד"ה לך לך: ראה תר"א לך יא, סע"ב ואילך.
32) המתנשא מימות עולם: נוסח ברכת יוצר.
33) כמראה אדם ולא אדם ממש: ראה גם

א"א³², כן פי' בזח"ב משפטי' קכ"ב א', והיינו כי אדם זהו כתר כענין אדם אדם קדמון לפי שהוא אור כללי שזהו בחי' אדם, וגם אדם³³ אדמה לעליון שבו מלובש בחי' עתיק שהוא בחי' תחתונה שבמאציל כו', אמנם בשבת אזי המלך הוא מל' דא"ס היושב על כסא רם ונשא היא בינה דאצילות והיא מאירה ע"י הבריאה למטה להחיות העולמות, דהיינו ע"י המחשבה כנ"ל, וזהו הוא מרומים ישכון הוא דא עתיקא.

והנה כ"ז נמשך ע"י עליי' המל' בבינה, וזהו שובה ישראל עד, ואח"כ יש המשכה מלמעלה למטה כנודע מענין שתי³⁴ שבתות כהלכתן, וזהו ענין שוכן עד שיומשך הגלוי בבחי' מל' דאצ"י מלמעלה למטה והוא ענין יחוד זו"ג, אשר שורש המשכה זו מבחי' ענג העליון עד³⁵ נהר מן בחי' ונהר³⁶ יוצא מעדן להשקות את הגן וכמ"ש במ"א³⁷ ע"פ אלה תולדות נח כו' שזהו המשכה הפנימי' להוליד נשמות, שלמעלה מענין להחיות העולמות כו', והמשכה זו ע"י התשובה שמלמעלה למטה שהוא עסק התורה בדחילו ורחימו כמ"ש באגה"ת ספ"ח ופ"ט ופ"י.

וזהו מצודות³⁸ סלעי' ישגבו זה דוד דהיינו כמ"ש מגדל³⁹ עז שם ה' בו ירוץ צדיק ונשגב, לחמו⁴⁰ נתן מימיו נאמני' שהוא בחי' תורה כו'.

וזהו שאומרים אחר שוכן עד, רננו⁴¹ צדיקים, כי הנה יש צדיק עליון וצדיק תחתון יוסף ובנימין ובשניהם נאמ' עד, עד⁴² תאוות גבעות עולם, בבקר⁴³ יאכל עד, היינו כי בנימין זהו מלמטה למעלה בחי' שובה ישראל עד והוא כלי המעלה המ"ן ויוסף הוא צדיק עליון הממשיך מלמעלה למטה מבחי' המלך היושב כו' להיות שוכן עד, ולכן ע"י רננו צדיקים כו'.

- אדהאמ"צ שמות ח"א ע' קפט.
35) עדן נהר גן: תקו"ת תני"ה (פח, ב).
36) ונהר יוצא מעדן: בראשית ב, י.
37) במ"א ע"פ אלה תולדות נח: ביאור"ז לאדהאמ"צ נח ג, ג ואילך.
38) מצודות סלעים משגבו זה דוד: ראה לעיל בתחילת המאמר.
39) מגדל עז שם: משלי יח, י.
40) לחמו נתן מימיו נאמני': המשך הפסוק בישעי' לג, טז.
41) רננו צדיקים: תהלים לג, א.
42) עד תאוות גבעות עולם: ויחי מט, כו.
43) בבקר יאכל עד: ויחי שם, כו.
- לקו"ת מטות פא, ג: שהוא בחי' ממכ"ע ולכן כתיב כמראה אדם ולא בחי' אדם עצמו ממש כו'. ועד"ו בלקו"ת נצבים מד, ג: כמראה אדם אדמה לעליון משא"כ עליון ממש הוא בחי' כי לא אדם הוא.
32) א"א: = אריך אנפין. ראה גם לקו"ת שה"ש מט, ג.
33) אדם אדמה לעליון: עשרה מאמרות מאמר אם כל חי ח"ב סל"ג. שלי"ה כ, ב. ובכ"מ.
34) שתי שבתות כהלכתן: ראה שבת קיח, ב וראה לקו"ת בשלח ב, ג. ת, ד. בהר מא, א ואילך (שבת תתאה דליל שבת ושבת אלאה דיום שבת). ובנמסן בארוכה במ"מ בס' מאמרי